

САНА ОЛОХ

Х а н а т

1931 снл алтынны
15 күнүттөн тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 72 (5739)

1982 снл. Бэс мйын 15 күнэ
ОПТУОРУНЬУК

Сыаната
2 харчы

ССКП райкомугар,
райсовет исполкомугар

Сайынгы мэччирэни — мунутуур кодүүстээхтик

Оройуонга общественнай сүөһү кыстыга түмүктөн-
тө. Аһылык саппааһынан даганы, атын даганы усу-
убуобуларыннан уот курдук орто кыстыкка совхоз-
тар сүөһүнү тымынаах нитинга уонна киниттэн боро-
ууксуйаны ылыыга не ылахтарын ситэ туһамматта-
лар. Сезон устата 823 ынах сүөһү кенньүнөн алач
сүтүк былырымынны кыстыктаагар 184 төбөнөн эл-
бэтэ. Оттон 243 сылгы туһата суох туоранн уруаху
кыстыктаагар өлүү икки төгүттөн ордугунан үксээ-
тэ. Быыл ынах эрдэ уонна элбэхтик төрөөбүтүн үр-
дүнөн үтү бэлөһөй ылыыга эббэсталистын графига
49 тоннаан толоруллубата. Валовой ыаһынга уонна
государствода туттарыыга былааннар туһааннаарын
109,8 уонна 106,6 бырыһыан толорулунулар эрэри,
ааспыт сылаары кыстык көрдөрүүлэрэ валовойуон
51 тоннаан, туттарыыга 347,6 тоннаан, оттон
бир фуражнай ынахтан ыаһынга 14 кг зататы-
лынылар. Борооскун орто төлөһүтүү 102,5 мил-
грамм буолла, онон бэлэстэмт кирби 2,5 кг кы-
аһан ылыммыта.

Кыстык ыйдарыгар ынары искусственнай снэм-
эһин графига 85,7 бырыһыан эрэ толорулунна.

ССКП райкомун бөрөтэ уонна райсовет исполкома,
кыстык уонсай түмүгүр итинниктэри бэлэстээн ту-
ран, тын хаһаайыстыбатын управлениетын, совхозтар
салайталарын, сельсоветтар исполкомнарын сүрүн
болломтолорун сайынгы мэччирэни бастакы күннэр-
төн мунутуур кодүүстээхтик туһанан сүөһүттөн үү-
тү уонна эти ылыыны ланна элбэтэнигэ туһалдылар.

Совхозтарга манньыгы, ыччат сүөһүнү сайыллы-
тарга сүбү күннэртөн хойутаппакка тарэһиннээхтик
тиһааран, кичэллээхтик сменанан мэччитээн, ферма-
ларга үлэ режимин кытаанахтык тутуһан, сир ахсын
ынады күннэ үстэ ыаһыны халаһа суох олохтоон,
эбл аһатынымы быспакка төрийөн үтү ылым ланна
элбэттиллэхтээх. Бэс ыйыгар оройуон үрдүнэн 1200
тоннаттан итэрэһэ суох үтү государствода туттарыл-
лыахтаат, ол иһигэр совхозтарынан: Карл Маркс ааты-
нан — 440 тонна, Эрилик Эристинигэ — 370 тонна,
Субуруускайга — 170 тонна, «Чурапчыга» — 180
тонна, нэбиһиннээтэн — 40 тонна.

Сайынгы ыйдарга ыһырайн көрүүгэ-хараһыгы,
эбл аһатыныгы, субан сүөһүнү өлгөмүк төлөһүтүүгэ
аллах үлэ ымыллыахтаах, бу салаада субуруускай-
дар көрүлээһиннэрэ хас совхоз, отделение, бригада
ахсын дымаһанан өйөнүөхтээх.

Партия райкомун бөрөтэ уонна народнай депута-
тар оройуоннаары Советтарын исполкома кыстык
адыс ыйын түмүгүнэн социалистическай куталаһы
кыайылаарынан эббэсталистын бари сүрүн кө-
рүһнэргэ ситиниллээхтик толорон 54,21 баллы ылыт
«Чурапчы» совхозу ахта. Киниттэн 3,38 баллынан
хаалыт Карл Маркс аатынан совхоз иккис нитэ-
лэһэ. Совхозтар отделениеларын куталаһыларын
Соловьев отделениега бастаата. Хадаар иккис, Мугудай
үһүс буолулар. Итин тэнэ куталаһыныга баста-
быт ыанньык фермалар, борооску көрөр эвено, ман-
ныксыттар уонна ыччат сүөһүнү итээччилэр бы-
һаарылынылар.

Уруч оройуон кинигэр үтү кужнаты. Бу объекта коллектив нулуи тутарган
гар аһанан тутуулан испит дына ситэ-
риллэһинэ, уһун кэмгэ итиэл-таһаал
баран турбута. Дьыз-уот, коммунальнай
хаһаайыстыба производственной управ-
лениетын Павел Петрович Кирса-
нов салайар. Бригадэте аптека-
рудаһын 12 ый. солк. аһаран, 160 бы-
са аһанан ити дьыһы кеннорон, ис-
тэри-тэстары хаптаһынынан бүрүө сы-
дыар. Бригадэте тутууку атырдыах ыйы-
гар бүтэрэргэ соруктанар.

уһаһинир. Ол иннинэ райгаз хонтуора-
тын уонна адыс бонкалаах гараһы туп-
пута. Афанасий Ефремов, Иван Григо-
рьев, Семен Слепцов курдук болуотун-
ньуктардаах бригадэте алта ыйдаагы со-
рудаһын 12 ый. солк. аһаран, 160 бы-
са аһанан ити дьыһы кеннорон, ис-
тэри-тэстары хаптаһынынан бүрүө сы-
дыар. Бригадэте тутууку атырдыах ыйы-
гар бүтэрэргэ соруктанар.

Синимоктарга: аптека сага дьыһы тас
көстүүтэ; бригадэһинир П. П. Кирсанов.
П. Оконешиников фотота.

ССРС 32-с ударнай нэдиэлэ народнай депутаттар Советтарыгар ананар

60 снл

★
**Олохтоох
Советтар
уонна
народнай
суут
народнай
судуйатын
быыбардарыгар
диэри
5
хонук
хаалла**
★

Иккилии бүк

«Чурапчы» совхоз
Арыылаахтаагы отде-
лениетын орыттаах ыан-
ныксыта А. С. Варламов
снл ахсын үчүтэй көрдө-
рүүлэри ситинэр.

Карл Маркс аатынан
совхоз Мугудайдаагы
отделениетын ыанньык-
сыттары. Быыбардар ип-
пеллэриннээри үлэ вахта-
тыгар туруһан, күүрээ-
нээхтин үлэһиллэр.

Манна сэттэ кийилээх
«Төрүт» комсомольскай
ыччат ферманы иккис сы-
лын ыанньыксыттыр
комсомолка Федора Сив-
цева салайар. Коллектив
кыстык 8 ыйыгар хас
бирдин фуражнай ынах-
тан 865-кии кг үрүг илгэни

Кини ааспыт кыстыкка
хас бирдин ынаһыттан
1698-тым кг үтү ман, со-
рудаһы икки бүк куоһар-
да, ол иһигэр быыл биэс
ыйга 1211-дин кг үрүг
илгэни ылан графигын
эһиэ бүтэстэ.

М. Анемновдистова.

Комсомолка салайар ферматыгар

ылан, былаанын 118-тым кг
куоһарда.

Федора бэйэтэ опы-
таах ыанньыксыттартан
итэһэһэ суох үрдүк көр-
дөрүүлэри ситинэр.
Кини кыстык адыс ыан-
ныгар ынаһын ахсыттан
1234-түү кг үтү ман,
соруудаһын 434-түү кг
аһарда.

Т. Малышева.

Урдук кирбиһлэри бэлэстээн

Эрилик Эристин ааты-
нан совхоз бир бастык
ыанньыксыта Е. С. Назе-
рова ааспыт кыстыкка
фуражнай ынаһын ахсыт-
тан 1338-тым кг үтү ман,
былаанын 367-дин кг, ол
иһигэр юбилейдардаах снл
бэс ыйыгар 1001-дин кг
үрүг илгэни ылан, сору-
даһын 422-дин кг куоһарда.

Ыанньыксыт, дайду аһы-
лытын программатын
олоххо киллэринтэ пар-
тия ынтырыһыгар дыа-
һанан элбэттэни, сайын-
гы ыйдарга сага үрдүк
кирбиһлэри бэлэстээн
үлэһинир.

Л. Нахсылова.

БЫЫБАР ИННИНЭЭБИ МУННЬАХТАР.

Бу күннэргэ олохтоох Советтарга депутатка кан-
дидаттар быыбардааччыларын кытта көрсүһүүлэрэ
түмүктөнөн эрэллэр.

ЧУРАПЧЫ

Оройуон Советыгар 46
М-дээх уокурукка депу-
танна кандидат промком-
бинат столара Мария Гу-
рьевна Монастырева бэ-
йэтин быыбардааччыларын
промкомбинатка уонна
саллыгы эмитир диспансер-
га көрсүтэлээтэ. Ол мун-
ньахтарга быыбардааччы-
лар, кинини депутатка
достойнай кандидатынан
ааһан туран, Мурун
Тырыһыада баанньыгы
тутарга, суолунан сы-

дыһыны бэрээдэктээн бэ-
һуөлэч сирия кырысн то-
бу тэбистэриини тохто-
то туруорсарыгар этилэр.

Эһиэ райсовет депута-
тыгар кандидат «Якут-
нолхозстрой» холбоһун
ТМУ- гын шофера Вален-
тин Николаевич Слепцов
быыбардааччыларын кыт-
та көрсүһүүгө деловидук
барда. Тыл эппит быы-
бардааччылар Г. К. Пини-
ев, А. М. Пестерев,
В. Г. Тытыгынаев оро-
йуон иннини уулуссала-

рын бэрээдэктэһиннэ,
санитарнай туругун туп-
сарыыга, арбаа маһаһыс
сага дьыһыт тутуутун
түргэтэтингэ кандидатка
соруудаһыгар биэрдилэр.

Ю. Макаров.

ОДЬУЛУУН

Карл Маркс аатынан
совхоз кини отделениетын
ыанньыксыта Евдокия Се-
меновна Иустинэва оро-
йуоннаары Совет депута-
тыгар кандидатынан ту-
руоруллубутун быыбар-
дааччылар бир санаанан
өйүүллэр.

Көрсүһүү мунньагар де-
путатка кандидат олоһун
уонна үлэтин туһунан
итэһэллээх иһин Е. Е.
Карпов снлини көлөстөтө.
Быыбардааччылар С. И.
Кардашевская, М. К. Се-
далищев, Я. С. Барашков
уонна да атыттар. Евдо-
кия Семеновнаны дьору-
даах уонна дьулуурдаах
ыанньыксыт быһыытын
снлаланаан туран, кини
Төһүрүстээх фермата нэ-

лэр кыстыкка эрдэттэн
бэлэмнээһиннэргэ, сүөсүһү-
гар үлэлэрин чөлөһөһө
уонна усулуобуйаларын
тупсарыыга совхоз, отде-
ление салайталарыгар ту-
руорсарыгар нэһкэ эти-
лэри киллэрдилэр.

ХАТЫЛЫ

Манна оройуоннаагы Со-
вет быыбарыгар 27 М-
дээх уокурукка депутатка
кандидат ССКП райкомун
индик секретара Семен
Петрович Макаров бэйэ-
тин быыбардааччыларын
кытта көрсүһүүтүгэр эл-
бэх иһин сырытта, алта
кии тыл эттэ.

С. Л. Говоров, М. П.
Иустинова, А. С. Дьяч-
ковская уонна да атыт-
тар, депутатка кандидат
норуот итэһилин ыларыгар
достойнай дьыһы туран,
киниттан сельскай Куль-
тура дьыһыт напитель-
найдык оромуннээртэ,
Лахалды учаастагар дьы-
һы ларегу астарарга,
участковай баһыһаа
куһуһу-прачешайы ту-
һаарарга көмөлөһүгүр
көрдөстүлэр.

РСФСР ВЕРХОВНОЙ СОВЕТЫН ЫҔЫҔАР ТУҔУНАН

РСФСР Верховной Советын Президиумун Ыйааҕа

РСФСР Верховной Советын Президиума уураар:

Российской Советской Федеративной Социалистической Республика оһуе ыгырымылаах Верховной Со-
ветын бэһис сессиятын 1982 снл от мйын 13 күнүтэр Москва куоракка ыгырарга.

РСФСР Верховной Советын Президиумун Председателэ М. ЯСНОВ.

РСФСР Верховной Советын Президиумун Секретара Х. НЕШКОВ.

Москва, 1982 снл бэс мйын 11 күнэ.

НОРУОТ ОЛОҖУН ТЫЫН ПРОГРАММАТА

ССКП райкомун бастагы секретара таб. И. П. ЛИСТИКОВ дакылааттан

СССР Кини Комитетын (зам-
ийнаады (1982 с.) Пленума
СССР КК Генеральной секре-
тара, ССРС Верховной Советын
Президиумун Председател-
таб. Л. И. Брежнев «1990 сын-
та дэри юмна ССРС ахыл-
гын программатын уонна ону
толоруу дьахалларын туһунан»
дакыдаатын сийлини дүүүлдэ-
тэ уонна поручт ологуун уйгу-
туу салтыа туһунан этн про-
грамманы билр санаанан би-
тыраты. Кини Комитет Плену-
мун үлөтө, уураахтара—СССР
советскай дьон туһугар адалын-
пыйамытын чарьылхай көс-
түүтэ. Пленума ССРС XXVI
сези арытан өгөрбүт бинни
партиябыт политическай линия-
та уонна Экономическай стра-
тегията практика тыдыгар та-
баарылыына, тэрээни уонна
экономическай дьахаллар чуол-
кай системаларынан билгэрэ-
лэтиннэ.

Дойду аһылыгын програм-
мата уонга минэхэ ыһыллар
дэһиэлэр сыаллара — нэһи-
лэһиэхэ аһылык бородуукта-
дарынан кыалларынан кылгас
беддэххо эрдэлээхтик хаач-
чылыы. Бу бастаан уочарат-
таах эконсическай эрэ буол-
бата, ону сайан тирээн турар
социальнай, политическай, со-
гуруу.

Таб. Л. И. Брежнев Пленум-
на оңорбут дакылаатыгар дый-
дуга тыа хаһаайыстыбатыгар
ыһытыллыбыт улаалар түмүктө-
рин СССР КК кулун тутар-
даары (1965 с.) Пленумттан
сабаллаан диринник ырытта, ити
эзмэҥэ көрүөт - хаһаайыстыба-
тын, бу тутаах салаатын өрө
көтөрүүгэ сүүнэ ула барбытын
болтиһэтэ. Партия аграрнай
политикатын ситийилээхтэни
елөххө кылларын окус пяти-
леткаҥа саада валовой боро-
дуусууһатын сыллаабы өртө
өтөрүөнү 124 млрд. сол-
тиһардар эбэтэр СССР КК му-
лун тутардаары (1965 с.) Пле-
нумун минниээри пятилеткаҥа
тэниһэтэххэ 1,5 төгүл улаа-
тынналар кыагы биэрде, Дой-
дуга бурдук сыллаабы өртө
валовой хомуура 130 млн.
тоннаттан 205 млн. тоннаҥа,
аҥи оҕоруу (ыраас этинэ) 9,3
млн. тоннаттан 14,8 млн.
тоннаҥа, үүт 65 млн. тон-
наттан 85 млн. тонна-
ҥа, сымыыт 29 млрд. үс
туукааттан 63 млрд. устуукаҥа
тийи элбэтэ, оҕуруот астарын
үүһүөрүн 1,6 төгүл улаатта.

Ити барыта, дайду нэбилэнэ-
нэтэ 1963 сылы кытта тэн-
нэтэххэ 35 млн. киһинэн аби-
лэбитин үрдүчүн, абылык бо-
родуукталарын туттуу таһы-
мын ланна улаатыннарар кыагы
бүрдө. Эти уонна эт бородуук-
таларын нэбилэнэниэ хас бири-
дэн киһиниэр тиксэринэн ту-
һаныы 41 быраһыан, үтүу
уонна үтүу бородуукталарын
туттуу 25 быраһыан, сымы-
ты туттуу 2 сөгүл нэригэ, ору-
уот астарын туттуу 35 быра-
һыан үрдээтэ.

Биһиги, Дойдубут атын ре-
гионнарыгар буоларын күүрдүк,
таһымын үс пачытэкада Саха
республикатыгар тыйа хаһаа-
нысты баһаай, предпрятналар
материальнай-техическай ба-
залара бөбөрүгөтө, произво-
дство интенсификация сайынна-
рыдымын таһымын онуоха оло-
буран бородууксуулары өтөрүү
үүһүнэ. Ити ээһэ аһа өтөрүү
(ыраас этинэн) 27,8 тыһ. тон-
наттан 33 тыһ. тоннага, үүтү

175 тнб, тоңкатган 214 тнб, тоңнава, сыммыт 12,2 млн. устуу-
раттан 95 млн. устуукада тнб-
из улааттылар. Республикада
нэиндиринэ ахсаана 47 быры-
һыан үзүмтүн урдунан, бир-
индирэ этн уонна эт боро-
дуунтарарын туттуу 22,6 бы-
рыһыан, хортубаукага 28 бы-
рыһыан, оуруот астарыгар 89
бырыһыан, сыммыанна 2,7 т-
гүл эабатта. Ол эрээри, айы-
лах хонуктаарыта буолан аас-
пыт ССКП обкомун VI плену-
мугар баһиатэммитин курдук,
республика бурдугу, этн, үтү-
сноруута дойду сылдарабы ои-
с көрдөрүүтүттэн лаппа хаа-
дан иһэр.

Дойду тыатын хайаайысты батыгар киникань сылтарга та-
бе дааны биллэр-костор сити-
линдэр баалларын үрдүнэ
аһылды, проблемата бэбиэ-
сэттэн ууулла илин. Чуолаан
аһыллых структурата тупсары-
гыт наадылар, өт уонна үүт
өҥөнүктэргэ наадыһыны голо-
руллубат, окуруот аһа уонна
фрукта тиийбэт, кэпкэ ордубун-
нарта аһылык Бородуустала-
рын атыылааһыныкы баста-
рылыдар таһаарыллаллар. Дьэ
ити илин ССКП КК Политбю-
рота 1990 сылга диэри кэмгэ
аһылык аналлаах программатын
1-критан отторору наадалааһы-
нын дахпыт, партия Кийик Ко-
митетин мам.ыйынаабы Пле-
кума ол программа сүрүн ту-
һайаһыларын бһаарда уонна
ооруу олоххо киллэрин дьаһал-
дарын бигэрэттэ.

Вадистэммит дыһаллар түмүктөрүгөр уон иккис пятия. летнада бурдугу сыллаабы орто үүнүһүн 250 — 255 млн. тоннада, эт 20 — 20.5 млн. тоннада, үүт 104 — 106 млн. тоннада, оһуруот астары 37 — 39 млн. тоннада, сымныг 78 — 79 млрд. үстүүһүдэ тһэрдиһиэхтэрэ. Программа быстыһынат сорҕотун быһаһыһыһа тһа скрин социальнай уларытан тутуу дыһаллара көрүлүнүһэр.

Кийн Комитет Пленум аймагч програмата бэлэтин бастаан түүмүтэрин хайны-үйэ бэйлэ биэрэхтөөх дээн көрдөбүлү туруорда.

ССРП обкомун VI пленумугар бэлгэтэмийтин нурдун, Саха сирин усулдуобуатыгар тыа хаһаайыстыбатын производствотоын быһаарар саллаанан сүөһү минитэ буолар. Сэттис пятилеткага тэҥизэтэххэ республикада үүтү государствога атыаһаанын 65 бырыһыаа, этитутарын 77 бырыһыан элбээтэ уонна 1981 сылга туһааннаабынан 151,9 уонна 48,6 тыһ. тонна буолла, ылах сүөһү, сылгы, свининиэ уонна нотер ахсаан элбээтэ, Ити кэмнэ сохсостарга государствога туттаарыллар ылах сүөһү орто тыһынаах ыйааһына 83 кг эбиллинэ.

СССР КК кудун тутардаары (1985 с.) Пленумун канинтэн бийли оройуонмутутар эмне сүөһү илтиктин сайылларыта сөрөх түмүктөр ситиһилинилэр. Сэттис дяттөлкатаварар ууту маловый ылым 44,7 бырдылым, государство атыллан-нан 40,3 бырдылым, эти оноруу 57,9 бырдылым улаатта. ымах сүөһү ахсаана 5108 төбөнүн, сылгы 3528-нан албаты-нина. 1965 сыллаахха государствога туттарыллар сүөһү орто мыйааһына 244 кг эби

бусларына, 1981 сылга 347 кг тийдэ. Ити көмгө биңир фуражнай ынахтан үүтү ылыы 263 кг үүнүэ. Соьхоотар мате-риалнай-технической базалара ахсаан өтүүнөм эбиинино, хал-чыстыбата тубуста, сурун средстелолор 3,2 төгүд ханай-тылар.

Ол эрээри сүөһү илтинтэн хаачыстыбаннай нордоруулара өссө да намыһахтар, сүөһү туһата суох өлүүтэ элбэх, капиталнай утуулар үүмүттөр, илччү ыарахан үлэтиник механицинизацияһыт хаалан итэр, сүөһү тутуулары эргэлэр, типология суохтар.

Оройуонга ынах этин оло-
руу 1966 сыллаабытыгар 2,2
төгүл элбэгэ, Ити сүрүннээ
ыччат сүөһүнү интенсивнайды
уотуу сүотугар ситиһиннэ.
Бу үлэсэ Субуруускай за-
тынан соххо үчүгэй опыты
муньунта, быһыл эмэ рес-
публикага ыгырыы таһаарда.

Энэ өнөрүү сүүрүн режиссатуудын салгы нийтлэлт буудал. Ол үнийн бу салгалы салгы сайллынарым туулан боншууос соторутаагымт ССКП райкомун VII пленумутар нөрүлэн тууланнаах дьаһаллар бөлнөтэтннээр.

Од да буоллар эти оноруну элбэтинге ис кыахтар биллгин да ситэ туһаныллыбаттар. Сүөһүнү уотуну Карл Маркс аатынан уонна Эрилик Эристин аатынан совхозтар мөлхөхтүк тэрийэллэр. Бу итэбэс шиикигин хатыһамаҕа эрийэллэр.

Общественной сүбөү кыстагы түзүлгөнүн, Совхозтар үүтү бааловый илалы, үүтү уонна эти государства туттарыы сору-дахтарыы апары толордулар. Ол эрээри ыччат сүбөүтү төлөтүүтү эбөһээтэпистинбөтө туол-бата, быларыынгыны кыстыктаа-дар үүтү атымылаанын 347,6 тон-наан, биир фуражнай ынахтан адыын 14 кг таннары түһөри-линиилэр, ынах сүөһү кезиңу-нэи өлүүтө 294 төбөһөн, сылыгы туһата суох туораагына 2 тө-гүл албатылэр. Кыстык кэти-гэр Карл Маркс аатынан сов-хоз көрдөрүүлэрэ ордуу нам-таатылар. «Чурапчы» совхоз кыстык сабаланыырыттан эри-дэхсиниң үлэлээн оройуон сов-хозтарыны куоталабыларгытар ый ахсын бастаата, Саха АССР Верховнай Советин Президиу-муз Вочуотунай Грамотатынан назираадаланна, алга ый түмү-гүнэи республинада кыайымы-лаахтар ахсааннарыгар киирсин-бэ.

Юбилейдардаах сыл биэс ыйыгар үүтү валовой ылым сорудаа 113,9 бырыһыан толоруллан аастыт сыл туһааныах кэминэздэтээр 228 тоннанан албох үүт ыланна, фуражный ымах ахсыттан 461 кг ыланна график 31 кг аһарылланна. Государствова былырыныгытааҕар 173 тоннанан ордук үүт туттарыллан былаан 19 тоннанан аһарылланна. Биэс ыйдаагы былааны Эрлик Эристини аатынан совхоз (директор Сергеев С. И., партком секретара Дмитриев Н. С.) эрэ толорбокко хаалла.

Сыл сардалазыыраттан өр-
буонга сүрүннээн көрүү-хара-
быы куһараныттан 661 ынах
сүдү (1991 сыл туһааннаах кэ-
министирдэстэр 2 төгүл элбэх)
конкуренс элло. Ордух үгүс
сүтүү эмиэ. Эриэни Эриэтин
аатынан совхозка, Субуруускай
Волонотугар, «Чурапчы» сел-

хон Килэнжингэр тагшета. Бонил ннгрэй 7,3 быршнана өллө, ол ннгрэр Эрнннкэ төрүөх өлүүтэ 2,2 тогул элбэгтэ.

Бу дүннэргэ кыстыктан сайылына көһүү бүтэн эрэр. Быыл сайынга түөргүһа ороһуон соһхостара биһр фуражийынахтан 850 кг итэҕэһэ сүөх үүтү ыахтаахтар, мыйраһы 90-вуу кг, ыччат сүөһүнү 130-туу кг төлөнүгүөхтээхтэр. Ити аста мөһчүрөн сезонугар сылаабыы былаан 60 бырыһыана ылаһахтаах, 58 бырыһыана госу-дарствода туттарылыахтаах. Партийнай тэрияталэр, хайаа-быстыбаннай салһааччылар, спецнадыстар ити вирбинлэр халбаһа сүөх ылыһыларын хааччылыахтаахтар.

Сүүхү нийгмийн бородуунсу-
батын улаатныарыа бийн ре-
зервтинээ изидааньнэттэн үү-
тү уонна эти соботуопкаааһын
буолар. Ааспыт бээс айга үү-
тү хомуйуу сөрүдүгэ толорул-
дубутун үрдүгүн Одьулуун, Ха-
тыла, Холтодо уонна Сылалт
сельскэй Советтара бу үлэни
олус мөдүрүтүн тэрийдэтэр, өт-
төн бройуонига ынтырыһаах
Вахсы сельсовета биһр да цен-
тери хомуйбака хаалла. Кэ-
лэр өттүгэр маньын быһыы ха-
гылаанна суохтаах.

Уон өмүрүс пятителтэ сорудахтара тыггаһын тахтар, 1980 сылга үүтү атыггаһын 7296 тонна эбит буоллаһына 1985 сылга 8440-тоннага тиийэзэ, эи туттарыы 15,6 сырыһыан үүнүөзэ, дыах суөһү орто кылаһына 18 кг эбиллэзэ. Ити соруктары ситкиһилээхтик быһарыыга билигиниттөн чопчу дьаһаллар системалара олох-тонуохтаах.

Оройуонга бааһына үлэтэ биэр саямай хаалыылаах салаанан буолар. Вурдугу заловый үүннэринит бытаана-аасын үс пяталеткара биридэ да толоруллубата, ректарга баара-суоҕа 5,9 центнери хомууһабыт. XXVI оройуоннаабы партиялаа конференция суёһу аһылыттан бааһынаттан ылыһыны улаатын-нарарга уураабын олоххо кил-лэриниэ билгини да үлэ ситэтэ суох тэриллэр. Сир оҕоһуутун хаалыыттан таһаарып туһунаа бонпуруос райсовет сессияты-гар анаан-минээн дүүэллэһил-лэи турар. Оройуон олохтоох Советтар, соххоотар салаалтала-ра, туһааннаах специалистар ылыллыбыт быһаарыһыны толо-руох густаахтар.

Бишлэ савхазтар сийлэстнир зөөнөлара ынах ахсын 1,5 тонна сийлэни бэлэстнир сорунтаахтар. Патилетка бүтэниг сыйлатар уонна уон иэзис патилеткара биэр ынахха 2—2,5 тонна сүмэһиниэтэ аһалык бэриллэрэ ситүһиллэхтээх.

СССР-ийн өмнөмөнх VI пленумын хургуудад уулна овуурт астарын үүнийг илэрхийлж элбэгнэ болгохыг тушаалд авчээ. Огтос бичигт итгэл, урлаг, урлаг туршилт, үүнийг илэрхийлж элбэгнэ болгохыг тушаалд авчээ. Огтос бичигт итгэл, урлаг, урлаг туршилт, үүнийг илэрхийлж элбэгнэ болгохыг тушаалд авчээ. Огтос бичигт итгэл, урлаг, урлаг туршилт, үүнийг илэрхийлж элбэгнэ болгохыг тушаалд авчээ.

туралары үүнээрнэлэрин тэри
бэрбит наада.

СЭКИ КК Пленумугар таб. Л. И. Брежнев дахьлагатыг уонна аһылык программатыгар колхозтар, совхозтар, агропромышленной комплекс атын предприятиелары уонна тэрилтэлэрин үлэлэрин көдүүтүүн үрдэтингэ эппиэттээх соруктар туруоруудуунулар. Чуолаан атуут, аһылык промышленноһын предприятиелара тыа хайааһыс-тыбатын бородууксууатын ордук толорутук уонна көдүүс-тээхтик туһаныга үлэлэриг нүүбүрдүөхтөөхтөр. Бу дьыала-а баччууһаах соруктар эргэл уонна соботуогна тэрилтэлэриг ийигэр ээни турадлар. Кини-лэр, Пленум ыһыдыларыг сөн түбэһиннэрен, нэһилиэнээн хааччыһыны тордүүтэн улары-та түгөөх тустаахтар.

Сүүн бородуунсууа — үүт хаачыстыбата олус малтах. Үй-д бие үйгэ туттарыллыбыт үүт 18 бырыһыана эрэ баста-ны суордунан барда, айыһы-тынан уонна кирдээгинэн 31 тонна үүт тутуллубакка төннө-рүлүһэ, ол иһинэр Карл Марс-батынан совхозка ангардас ыла-ыһыгар 8,5 тонна, Эриликкэ 4,5 тонна. Хаһаайыстыбаның сөһөһөччүлэр, специалистар үүт хаачыстыбатын үрдөтүгэ үлэлэрин тупсарыахтарын наа-да.

Кинн Комитет Плетума ирдирин журдук, эт-үүт комбина-та, район Советуоннага отдела-тыа хаһаайыстыбатын боро-дууксубатын ханнын да хары-на суох бородуохтаахтар, оһоһу-лубут бородууксууһаны төһө-рүүнү таһаарыа суохтаахтар.

Сүеңү кититин хаачысты-
банай нөрдөрүүлэрин тупса-
рыы, бородуусуяны бирин-
тин үрдэтин аһылык базатыт-
тан тутулуқтаах. Бу пилеткага
аһылык пилеткагазын билл-
риллэн турар. Оттон сүеңү
аһылыгын оноруу боппуруоһа
бийизэх саамай ныйбачык
миэстэнэн буолар, оту сого-
туопкалааһын кээмэй сүл ах-
сын таһнары түһэн иһэр. Ах-
сык пилеткага сүлгэ ортотунан,
39128 тонна от бэлэмнэммэтэ,
оттон онуска 27981 тоннага
эра, оттообуппук. Оройуон усу-
луобулатыгар аһылык 80—85
бырыһыанын ходоһа биэрэр.
Од иһин онус пилеткага 1
млн. 31 тыһ. солк. мелиора-
тивнай үлэлэр ытылыһынар.
580 гектарга лиманнай нуолс-
туулаахпыт, 985 гектар арда-
тагар сирдээхпыт, 253 км у-
талаах капиталынай бүтөйдүр
тутулунулар, 4000 гектарга
дуһа астарылыһна, ходоһа
иниеральной уоһурдуулары ил-
лэрин язгэтиһиһнэ, 1981 сүл-
га «Сельхозхимия» холбоһу-
тунунэн 5836 гектардаах хо-
дуһа уоһурдулунна.

Ол эрэри тыа хаһаайысты-
батын управлениета, мелниора-
ция мехучастота, партийнай т.
ригитолар, олохтоох Советтар
ити үлэлэри мөлхөтүк тыа-
баллар. Сыл ахсын культуура-
техническэй үлэлэр, сирг төр-
дүттөн уонна үрүт арагатын
түбсүрүмү быһааччылар толорул-
лубаттар. Бааччааһа диэри хо-
туһалары эистенсиянай ным-
тарылан туһууан кэллбүт. От-
тон СССР XXVI съеза, КН
ым быһааччы Пленума сирг
эссэ интенсиянайдык туһааччы-
а ишрэри модьубаллар. Ол
ата сирг ууну халытөн эссэ

(ИМЕН 2-е стр. кор).

Орловон коммунистара, бары
үлэһитэрэ ССНП XXV съезин
уонна партия Кави Комитетын
мам мыйлаады Плехуэун уу-
раактарын олоххо ыһалрынга,
аһылык программатын толоруу-
га бэйэлэрин сэмэй кылаатта-
рын киллэрээлэрингэр ханнык
да саарбаралааһын суох.

